

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

у співпраці з

Житомирський державний технологічний університет (Україна)

Providence Group (Торонто, Канада)

Wyższa Szkoła Hotelarstwa i Gastronomii (Познань, Польща)

Adamas University (Кольката, Індія)

Škoda Auto University (Млада-Болеслав, Чехія)

Sri Sai Institute of Management, Manawala (Амрітсар, Індія)

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Збірник матеріалів

X Міжнародної науково-практичної конференції,

Україна, м. Харків, 18 травня 2018 р.

ХНАДУ, 2018

*Конференція зареєстрована в УкрІНТЕІ,
Посвідчення № 769 від 26 грудня 2017 р.*

*Друкується за рішенням Вченої ради факультету управління та бізнесу
Харківського національного автомобільно-дорожнього університету,
протокол № 3 від 16.04.2018 р.*

Організаційний комітет:

<i>Туренко Анатолій Миколайович</i>	д-р техн. наук, професор, ректор, ХНАДУ (голова оргкомітету)
<i>Богомолов Віктор Олександрович</i>	д-р техн. наук, професор, заступник ректора з наукової роботи, ХНАДУ (заступник голови оргкомітету)
<i>Дмитрієв Ілля Андрійович</i>	д-р екон. наук, професор, декан факультету управління та бізнесу, ХНАДУ (заступник голови оргкомітету)
<i>Горовий Дмитро Анатолійович</i>	д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри міжнародної економіки, ХНАДУ (заступник голови оргкомітету)
<i>Болдовська Катерина Петрівна</i>	канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри міжнародної економіки, ХНАДУ (відповідальний секретар)
<i>Коралєвський Якуб (Koralewski Jakub)</i>	PhD, Professor, Wyższa Szkoła Zdrowia, Urody i Edukacji w Poznaniu, Познань, Польща
<i>Паримал Чандра Бісвас (Parimal Chandra Biswas)</i>	Dr., Director of International Relations, Adamas University, Кольката, Індія
<i>Паславський Тарас (Paslavskiy Taras)</i>	Director of International Relations, Providence Group, Торонто, Канада
<i>Романчук Катерина Василівна</i>	д-р екон. наук, доцент, завідувач кафедри міжнародної економіки, Житомирський державний технологічний університет
<i>Санджай Кумар Бал (Sanjay Kumar Bahl)</i>	PhD, Director-Principal, Sri Sai Institute of Management, Manawala, Амрітсар, Індія

Сучасні тенденції розвитку світової економіки : збірник матеріалів X Міжнародної науково-практичної конференції, 18 травня 2018 р., м. Харків. – Харків : ХНАДУ, 2018. – 308 с.

У збірнику представлено роботи науковців і практичних працівників з різних регіонів України і країн світу, в яких розглянуті можливі шляхи розв'язання сучасних проблем теорії і практики світової економіки, узагальнено й оцінено існуючу ситуацію в світовому господарстві та місце України в ньому. Особливе місце серед робіт займають проблеми розвитку експортного потенціалу, пошук оптимальної моделі конкурентоздатності й інноваційного розвитку національної економіки, забезпечення економічної безпеки держави. Значну увагу сконцентровано на теоретичних і прикладних аспектах міжнародної фінансової та банківської діяльності, іноземного інвестування, міжнародного менеджменту, маркетингу і логістики, науково-технічного обміну, проблемах людського розвитку і соціальної політики держав в умовах глобалізації, питаннях інформаційно-аналітичного забезпечення міжнародної економічної діяльності, економіко-правових проблемах розвитку суб'єктів господарювання в умовах глобалізаційних та інтеграційних перетворень.

Матеріали конференції будуть корисні для науково-педагогічних працівників, науковців, представників сфери державного управління, практичних працівників у всіх галузях світової економіки, а також аспірантів і здобувачів вищої освіти економічних спеціальностей.

Матеріали опубліковані в авторській редакції з дотриманням індивідуального стилю. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надано в рукописах, та залишає за собою право не поділяти погляди авторів на ті чи інші питання, що розглянуті в рамках науково-практичної конференції.

ЗМІСТ

1. СУЧАСНИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

<i>Андросова Т.В.</i> Досвід формування та реалізації регіональної політики в країнах Європейського Союзу	9
<i>Бестужева С.В., Котиш О.М.</i> Аналіз сучасної політики розвитку експортного потенціалу України	11
<i>Болдовська К.П., Андрєєва Д.В.</i> Характерні риси міжнародного бізнесу	13
<i>Вишневська М.К.</i> Місце України в інфраструктурі світового ринку послуг в умовах глобалізаційних викликів	14
<i>Герасимчук В.И., Зионг Тхи Тзуй Оань.</i> Особенности интеграционных устремлений Украины и Вьетнама	15
<i>Gerasymchuk V.H.</i> Opportunities and threats of the formation of the African continental free trade zone	17
<i>Заглинська Л.В., Заглинський А.О.</i> Глобалізація політики в контексті сучасних трансформацій	20
<i>Іванієнко В.В., Іванієнко К.В.</i> Проблеми розвитку міжнародного бізнесу та теоретико-методичне забезпечення їх вирішення	22
<i>Кантур К.С.</i> Світовий ринок нафтопродуктів: тенденції розвитку та особливості антимонопольного регулювання в умовах глобальної нестабільності	24
<i>Коваль Л.П.</i> Переваги політики імпортозаміщення в контексті світового досвіду	26
<i>Котлубай В.О., Хаймінова Ю.В.</i> Напрями розвитку експорту України	27
<i>Лиженков Д.В., Болдовська К.П.</i> Сучасна типологія міжнародних бізнес-систем	28
<i>Лихолат О.О.</i> Імплементация досвіду європейських країн в національну модель підтримки експорту	29
<i>Миронов Ю.Б., Келеман А.В.</i> Фактори розвитку міжнародного туризму в умовах глобальної нестабільності	31
<i>Новікова Н.Л.</i> Концептуальні засади державного регулювання економічних інтересів в аграрній сфері	32
<i>Побоченко Л.М.</i> Роль ділової авіації в глобальному економічному просторі	33
<i>Попова А.М.</i> Вплив глобалізаційних процесів на економіку країни в посткризовий період	35
<i>Пужакова А.С.</i> Вплив глобалізаційних процесів на світове господарство	36
<i>Реверенда Н.Ю., Мартинюк Д.Я.</i> Торговельно-економічне співробітництво між Україною та Італією	37
<i>Редзюк Є.В.</i> Геополітичні та гео економічні впливи на економічне зростання України	39
<i>Raimi Abdoul Akim Akante, Krasnomovets V.</i> Infrastructure of market in Côte d'Ivoire	41
<i>Ткаленко С.І.</i> Китайська цивілізація: сучасний стратегічний розвиток в умовах глобальної нестабільності	42

2. УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНОЮ ФІНАНСОВОЮ ТА БАНКІВСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

<i>Болдовська К.П.</i> Дослідження можливостей економік з розвиненими фінансовими ринками щодо отримання більших вигід від прямого іноземного інвестування	44
<i>Брежнєва-Єрмоленко О.В., Халявка М.А.</i> Вітчизняний та світовий досвід податкового навантаження банківського сектору	45
<i>Дячук М.І.</i> Вплив криптовалют на світову фінансову систему	47
<i>Зорянський В.А.</i> Оптимізаційні заходи регулювання банківської системи України	49
<i>Коренюк П.І.</i> Вплив ринкових чинників на формування золотого запасу держави в умовах глобалізаційних процесів	51
<i>Криклива Ю.О.</i> Адаптація банківської системи України до міжнародних стандартів банківської діяльності	53

мних і відсталих територій, загостренням міжрегіональної соціально-політичної напруженості, робить актуальним питання вивчення досвіду регіональної політики країн ЄС і можливостей застосування кращих європейських практик для формування власної національної регіональної політики в країні.

Перелік посилань:

1. Уварова Е. В. *Эволюция региональной политики в ЕС: механизмы и результаты* / Е. В. Уварова, А. В. Тягнибеда, Л. Я. Савощенко // *Вестник НГУ. – Серия: Социально-экономические науки. – 2010. – Т. 10. – Вып. 4. – С. 137-154.*
2. Яровой Г. *Европейский Союз для регионов: что можно и нужно знать российским регионам о ЕС* / Г. Яровой, В. Белокурова. – СПб. : Норма, 2012. – 369 с.
3. Гусейнов А. Г. *Формирование региональной политики на уровне ЕС* / А. Г. Гусейнов // *Фундаментальные исследования. – 2014. – № 8. – С. 133-140.*
4. Мельник А. *Региональная политика ЕС и Украины в условиях углубления противоречий глобализации* / Мельник А., Адамик В. // *Журнал европейской экономики. – 2013. – Т. 12 (1). – С. 63-85.*

АНАЛІЗ СУЧАСНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

С.В. Бестужева, канд. екон. наук, доцент

О.М. Котиш, канд. екон. наук, доцент

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Реалізація європейського інтеграційного вектору зовнішньоекономічної політики України зокрема вимагає нових підходів та цілісної стратегічної програми якісного удосконалення як товарної, так і географічної структури експорту, а також державних заходів його підтримки і стимулювання. Тому актуальним завданням залишається визначення основних напрямків та конкретних перспективних заходів у сфері сприяння ефективній реалізації експортного потенціалу України.

Розвиток експортного потенціалу – пріоритетна складова зовнішньоекономічного розвитку країни, її основою є формування конкурентних переваг галузей національної економіки. Україна має значні природні переваги: достатнє число робочої сили, вигідне географічне положення, багаті природні ресурси, але це тільки можливі потенційні переваги, які ще потрібно розвивати і реалізовувати. В умовах, неефективного використання природних ресурсів і конкурентних переваг, якими володіє Україна, стає очевидною необхідність дослідження проблем реалізації вітчизняної політики стимулювання експорту, розвитку і реалізації експортного потенціалу [1].

Аналіз динаміки експорту та імпорту України показав, що обсяги експорту у 2017 році склали 43266,58 млн. дол., а імпорту – 49598,48 млн. дол. Відповідно негативне сальдо зовнішньої торгівлі товарами складало 6331,9 млн. дол. При цьому темпи приросту експорту у 2017 році порівняно з 2016 роком склали 19 %, а імпорту – 26,4 %. Коефіцієнт покриття експорту імпортом у 2017 році склав 0,872, а у 2016 р. – 0,926, у 2015 р. – 101,63. Наведена динаміка свідчить про збільшення обсягів зовнішньоторговельних операцій України у 2017 році після двох років значного їх скорочення, що обумовлено впровадженням і дію угоди про зону вільної торгівлі з країнами Європейського Союзу та спробами вітчизняних підприємств адаптуватись до нових умов за рахунок диверсифікації експортно-імпортної діяльності.

Отже, у сучасних умовах вирішення проблеми розвитку й ефективної реалізації можливостей експортного потенціалу України залежить не тільки від економічної ситуації в країні, але і тісно пов'язано зі змінами, що відбуваються в світогосподарському середовищі. Дослідити сильні та слабкі сторони української економіки, можливості та загрози, з якими може зіштовхнутися Україна в процесі формування конкурентних переваг для реалізації експортного потенціалу можливо з допомогою SWOT-аналізу [2, с. 159]. У таблиці 1 наведена розроблена авторами на основі результатів аналітичного дослідження сучасного розвитку експортної сфери матриця SWOT-аналізу експортного потенціалу України.

Позитивні і слабкі сторони України при дослідженні експортного потенціалу, які були позначені в ході проведеного аналізу, дають можливість спланувати необхідні зміни, слабкі сторони країни необхідно по можливості мінімізувати, базуючись насамперед на наявних сильних сторонах. Підтримка та посилення сильних сторін дозволить не тільки збільшити експортний потенціал України, а й реалізувати конкурентні переваги на світовому ринку, а отже і дозволить збільшити експорт. На основі SWOT-аналізу експортного потенціалу, можна сказати, що на сучасному етапі формуються конкурентні переваги України у світовому господарстві, які впливають на позицію країни у міжнародній торгівлі товарами та послугами. В той же час, існують реальні загрози, що можуть завадити розвитку

національного виробництва та реалізації експортного потенціалу, які вже зараз серйозно страждають від конкуренції багатьох товарів, що надходять по імпорту.

Таблиця 1

Матриця SWOT-аналізу сучасної політики розвитку експортного потенціалу України

Зовнішнє середовище	МОЖЛИВОСТІ	ЗАГРОЗИ
Внутрішнє середовище	Збільшення місткості зовнішніх ринків збуту Збільшення обсягу іноземних інвестицій в економіку України Лібералізація міжнародної торговельної сфери Участь України в міжнародних коопераційних проектах Зниження податкового навантаження на вітчизняний експорт Стабілізація курсу гривні Розширення міжнародного науково-технічного співробітництва	Загострення конкуренції на українському ринку Насичення українського ринку імпортованими товарами з високими споживчими якостями Посилення державного впливу на зовнішньоторговельну сферу в країнах-імпортерах Збільшення торгових санкцій проти України Висока волатильність цін на світових ринках сировини Посилення податкового тиску на експортну сферу
СИЛЬНІ СТОРОНИ Диверсифікована товарна та географічна структури експорту Висококваліфіковані трудові ресурси Високий науковий потенціал Розвинута освітня інфраструктура Низька собівартість експортної продукції	Переміщення виробництв з країн ЄС до України Можливість збільшення ефекту масштабу і активізація інноваційної діяльності через посилення кооперації Можливість впровадження в європейську ланцюжок виробництва і поставок.	Збільшення частки державних витрат на фінансування НДДКР Активізація державної підтримки міжнародних освітніх програм Підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції Стимулювання відновлення діяльності технопарків і бізнес-інкубаторів в Україні
СЛАБКІ СТОРОНИ Сировинний характер експорту Невідповідність національних стандартів європейським та міжнародним Завуальованість і мінливість умов ведення бізнесу Відсутність фінансових інструментів сприяння нарощуванню експортного потенціалу країни	Розробка та впровадження ефективного нагляду за безпекою продукції, відповідно до практики ЄС Збільшення фінансування спільних наукових проектів Реформування регуляторної політики, в тому числі, технічних стандартів відповідно до правил і принципів ЄС	Доступ до нових технологій за рахунок зменшення протекціоністських заходів Збільшення частки високотехнічної продукції в структурі експорту

Отже, Україна має значний потенціал у розвитку експорту, які ґрунтуються на конкурентних перевагах, якими володіє країна. Завдяки використанню сильних сторін і можливостей, які надає зовнішнє середовище, Україна може стати частиною світової ланцюжка виробництва і поставок. Ця мета може бути досягнута шляхом залучення фінансів в економіку України, розширення виробництва, в тому числі, збільшення частки високотехнологічного експорту, лібералізації міжнародної торгівлі, а також реформування регуляторної політики, відповідно до світової практики, в тому числі, відповідних технічних стандартів, які відібраються на безпеці української продукції і конкурентоспроможності на міжнародному ринку.

Перелік посилань:

1. Бестужева С. В. Міжнародна економічна діяльність України : навч. посіб. / С. В. Бестужева. – Харків : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 268 с.
2. Глухов В.В. Менеджмент : учебник для вузов. 3-е изд. / В. В. Глухов. – СПб. : Питер, 2008. – 608 с.